EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 30.5.2012
COM(2012) 321 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Maltan vuoden 2012 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Maltan vuosien 2012–2015 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

{SWD(2012) 321 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Maltan vuoden 2012 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Maltan vuosien 2012–2015 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen[2],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat[3],

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 26 päivänä maaliskuuta 2010 Euroopan komission ehdotuksen, jolla käynnistetään uusi työllisyys- ja kasvustrategia, Eurooppa 2020. Strategian lähtökohtana on tehostaa talouspolitiikan koordinointia. Strategia keskitetään avainalueisiin, joilla tarvitaan toimia Euroopan kestävän kasvun vauhdittamiseksi ja kilpailukyvyn lisäämiseksi.

(2) Neuvosto antoi 13 päivänä heinäkuuta 2010 suosituksen jäsenvaltioiden ja unionin talouspolitiikan laajoista suuntaviivoista (2010–2014) ja hyväksyi 21 päivänä lokakuuta 2010 päätöksen jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista[4]. Yhdessä nämä muodostavat ns. yhdennetyt suuntaviivat. Jäsenvaltioita kehotettiin ottamaan yhdennetyt suuntaviivat huomioon kansallisessa talous- ja työllisyyspolitiikassaan.

---

1 EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 COM(2012) 321 final.
3 P7_TA(2012)0048 ja P7_TA(2012)0047.
4 Neuvoston päätös 2012/238/EU, annettu 26 päivänä huhtikuuta 2012.

(3) Neuvosto antoi 12 päivänä heinäkuuta 2011 suosituksen Maltan kansallisesta uudistusohjelmasta vuodelta 2011 ja lausunnon Maltan tarkistetusta vakausohjelmasta vuosiksi 2011–2014.

(4) Komissio hyväksyi 23 päivänä marraskuuta 2011 toisen vuotuisen kasvuselvityksen. Tästä alkoi toinen politiikan yhdennetyn etukäteiskoordinoinnin EU-ohjausjakso, jonka perusta on Eurooppa 2020 -strategiassa. Komissio hyväksyi 14 päivänä helmikuuta 2012 asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella varoitusmekanismia koskevan kertomuksen[5], jossa se katsoi, että Malta ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu.

(5) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 2 päivänä maaliskuuta 2012 rahoitusvakauden turvaamisen, julkisen talouden vakauttamisen ja kasvun vauhdittamisen painopisteet. Se korosti, että on tarpeen jatkaa eriytettyä, kasvua edistävää julkisen talouden vakauttamista, palauttaa normaalit luotonannon edellytykset, edistää kasvua ja kilpailukykyä, puuttua työttömyyteen ja kriisin sosiaalisiin seurauksiin sekä nykyaikaistaa julkishallintoa.

(6) Lisäksi Eurooppa-neuvosto kehotti 2 päivänä maaliskuuta 2012 Euro Plus -sopimukseen osallistuvia jäsenvaltioita esittämään sitoumuksensa niin ajoissa, että ne voidaan sisällyttää vakaus- tai lähentymisohjelmiin ja kansallisiin uudistusohjelmiin.

(7) Malta toimitti vuosia 2012–2015 koskevan vakausohjelmansa 30 päivänä huhtikuuta 2012 ja vuoden 2012 kansallisen uudistusohjelmansa 23 päivänä huhtikuuta 2012. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.

(8) Neuvosto on neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 mukaisen vuoden 2012 vakausohjelman arvioinnin perusteella sitä mieltä, että julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on erityisesti vakausohjelmakauden loppuvuosien osalta optimistinen verrattuna potentiaalista kasvua koskevaan komission arvioon. Ohjelmassa esitetyn julkisen talouden strategian tavoitteena on supistaa alijäämää vähitellen niin, että se on 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2015, sen jälkeen kun liiallinen alijäämä on saatu suunnitellusti korjattua vuonna 2011. Ohjelmassa vahvistetaan aiempi keskipitkän aikavälin tavoite, eli rakenteellisesti tasapainoinen julkisen talouden rahoitusasema, joka on määrä saavuttaa ohjelmakauden jälkeen. Keskipitkän aikavälin tavoite vastaa asianmukaisesti vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia. On kuitenkin olemassa riskejä, että alijäämätoteutumat osoittautuvat tavoitetta heikommiksi, mikä voi johtua i) tulojen jäämisestä pienemmiksi kuin hieman optimistisessa makrotalouden skenaariossa oletetaan; ii) mahdollisesta juoksevien perusmenojen ylittymisestä; ja iii) kansallisen lentoyhtiön (Air Malta) parhaillaan toteutettavasta rakenneuudistuksesta ja energiantuottajan (Enemalta) rahoitustilanteesta. Keskipitkän aikavälin tavoitetta suunnitellaan lähestyttävän (uudelleenlasketun) julkisen talouden rakenteellisen rahoitusaseman[6] perusteella vuositasolla vakaus- ja kasvusopimuksessa vahvistetun viitearvon (0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen) mukaisesti. Kun tarkastellaan julkisen talouden tavoitteisiin sisältyviä, komission arvion mukaan kertaluonteisia

[5] COM(2012) 68 final.

[6] Suhdannetasoitettu rahoitusasema ilman kertaluonteisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä, komission yksiköiden uudelleenlaskemana ohjelman tietojen perusteella yhteisesti sovittuja menetelmiä käyttäen.

toimenpiteitä, eteneminen kohti keskipitkän aikavälin tavoitetta on hieman nopeampaa (¾ prosenttia suhteessa BKT:hen). Kehitys jakautuu kuitenkin hyvin epätasaisesti: vuonna 2012 edistystä ei tapahdu lainkaan, kun taas vuonna 2013 toimet ovat 1¼ prosenttia suhteessa BKT:hen. Ohjelmassa annettujen tietojen perusteella julkisen talouden menojen kasvuvauhti vastaa vakaus- ja kasvusopimuksessa vahvistettua menojen kasvun viitearvoa koko ohjelmakauden ajan, kun huomioon otetaan päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet. Julkisen talouden tavoitteisiin liittyvien riskien vuoksi keskimääräinen sopeutus kohti keskipitkän aikavälin tavoitetta saattaa kuitenkin jäädä tarvittavaa hitaammaksi. Julkinen bruttovelka oli vuonna 2011 suurimmillaan 72 prosenttia suhteessa BKT:hen. Ohjelman mukaan sen on määrä kääntyä laskuun niin, että se on 65,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2015 (mikä on edelleen yli viitearvon, joka on 60 prosenttia suhteessa BKT:hen). Ohjelmassa esitettyjen kaavailujen mukaan Malta edistyy riittävästi saavuttaakseen vakaus- ja kasvusopimuksessa velan supistamiselle asetetun viitearvon siirtymäkauden lopulla (2015). Arviointiin liittyy kuitenkin riskejä, koska velkasuhde saattaa osoittautua suunniteltua korkeammaksi mahdollisesti suurempien alijäämien ja virta-varanto-korjauserien vuoksi. Maltan keskipitkän aikavälin julkisen talouden kehys on edelleen ei-sitova, mikä tarkoittaa, että finanssipolitiikan suunnittelun aikajänne on suhteellisen lyhyt. Ohjelman mukaan Maltan hallitus harkitsee vuotuisen talousarviomenettelyn uudistamista muun muassa määräaikojen osalta ja perustuslakiin sisällytetyn finanssipoliittisen säännön käyttöönottoa; uudistuksiin sisältyisi seuranta- ja korjausmekanismeja euroalueen ohjausjärjestelmään äskettäin tehtyjen muutosten mukaisesti.

(9) Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyteen kohdistuu Maltassa edelleen huomattavia riskejä, sillä ikääntymiseen liittyvien kustannusten ennustetaan nousevan pitkällä aikavälillä huomattavasti yli EU:n keskiarvon. Ikääntyneiden työntekijöiden ja etenkin ikääntyneiden naisten erittäin alhainen osuus työvoimasta, suhteellisen alhainen työelämästä poistumisikä ja turvautuminen varhaiseläkejärjestelmiin lisäävät haastetta entisestään. Riippumaton eläketyöryhmä esitti joulukuussa 2010, että eläkejärjestelmän uudistamista olisi jatkettava muun muassa kytkemällä eläkeikä elinajanodotteeseen sekä ottamalla käyttöön uusia eläkepilareita. Uudistuksista on pyydetty lausuntoja sidosryhmiltä, mutta hallitus ei ole vielä ilmoittanut kantaansa. Kansallisessa uudistusohjelmassa ei myöskään ole kattavaa strategiaa aktiivisen ikääntymisen tukemista varten. Malta on hyväksynyt toimenpiteitä torjuakseen pimeää työtä, jonka yleisyys uhkaa aiheuttaa kohtuutonta painetta julkisen talouden kestävyydelle.

(10) Maltan talouden rakenneuudistus on johtanut osaamisen kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuuteen, jota vielä pahentavat alhainen osallistuminen korkea-asteen koulutukseen ja koulunkäynnin keskeyttämisen yleisyys. Koulutusjärjestelmän ja työmarkkinoiden tarpeiden välisten yhteyksien kehittämistä on jatkettava pysyvien tulosten saavuttamiseksi. Maltan on tarkoitus esittää vuoden 2012 loppuun mennessä strategia koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseksi. Maassa ei myöskään ole kattavaa järjestelmää, jonka avulla tästä ilmiöstä voitaisiin kerätä tietoja analyysien laatimista varten.

(11) Naisten ja ikääntyneiden työntekijöiden osallistumisaste työmarkkinoille on Maltassa edelleen matala. Malta onkin toteuttanut toimenpiteitä, joiden avulla naiset saataisiin palaamaan työmarkkinoille. Sukupuolten välinen työllisyyskuilu ja vanhemmuuden vaikutukset ovat kuitenkin erityisen kielteiset naisten kannalta ennen muuta siksi, että

kohtuuhintaisia lastenhoitojärjestelyjä ja iltapäivähoitopaikkoja ei ole tarjolla. Myöskään perhe- ja työelämän yhteensovittamista edistävät toimintatavat, kuten joustava työaika ja etätyö, eivät ole kovin laajassa käytössä.

(12) Malta on yksi niistä harvoista EU:n jäsenvaltioista, joissa on vielä käytössä palkkojen yleinen indeksointimekanismi. Vaikka eräät mekanismin piirteet voivat lieventää sen vaikutuksia, siihen liittyy palkka-hintakierteen riski erityisesti siksi, että indeksistä ei ole suljettu pois tuontihintoja, jotka saattavat heikentää kilpailukykyä erityisesti työvoimavaltaisilla sektoreilla. Viranomaiset ovat aloittaneet järjestelmän uudelleentarkastelun, mutta sen tulokset eivät ole vielä saatavilla, eikä keskustelu konkreettisista uudistusehdotuksista ole vielä alkanut.

(13) Maltan energiantuotanto perustuu edelleen lähes kokonaan tuontiöljyyn, ja uusiutuvien energianlähteiden käyttö on hyvin vähäistä. Korkea sähkönhinta voi heikentää maan pienten ja keskisuurten yritysten kilpailukykyä. Energiatehokkuuteen liittyvien puutteiden korjaaminen voisi sekä parantaa kilpailukykyä että auttaa saavuttamaan energia- ja ilmastotavoitteita. Näillä osa-alueilla on toteutettu useita aloitteita, joilla kannustetaan aurinkoenergian tuottamiseen ja tuulipuistojen kehittämiseen sekä rakennetaan sähköverkkoyhteys Sisiliaan ja tuetaan vähän polttoainetta kuluttavien ajoneuvojen käyttöä. On kuitenkin liian aikaista arvioida näiden aloitteiden mahdollista vaikutusta, joten niiden täytäntöönpanoa on seurattava tiiviisti.

(14) Maltan pankkisektori on hyvin merkittävä suhteessa maan talouden kokoon: pankkien taseiden loppusumma on noin 800 prosenttia suhteessa BKT:hen. Jo pankkisektorin koon vuoksi rahoitusjärjestelmän vakauden häiriöillä voisi olla suhteeton vaikutus maan talouteen. Talouden maailmanlaajuinen laskusuhdanne lisäsi ongelmalainojen määrää, mutta varausten tekeminen ei kuitenkaan ole sen myötä kasvanut. Haavoittuvuutta lisäävät etenkin kiinteistömarkkinoiden riskit, sillä yli puolet yksityishenkilöille myönnetyistä lainoista liittyy kiinteistöihin. Kaiken lisäksi kiinteistöjen hintoja saatetaan joutua tarkistamaan edelleen alaspäin samalla kun asuntoja saattaa olla tarjolla liikaa.

(15) Malta on tehnyt useita sitoumuksia Euro Plus -sopimuksen nojalla. Nämä sitoumukset ja vuonna 2011 esitettyjen sitoumusten täytäntöönpano liittyvät kilpailukyvyn parantamiseen, työllisyyden edistämiseen ja julkisen talouden kestävyyden tukemiseen. Komissio on arvioinut Euro Plus -sopimukseen perustuvien sitoumusten täytäntöönpanoa. Arvioinnin tulokset on otettu huomioon suosituksissa.

(16) Komissio on laatinut EU-ohjausjakson puitteissa kattavan analyysin Maltan talouspolitiikasta. Se on arvioinut vuoden 2012 vakausohjelman ja vuoden 2012 kansallisen uudistusohjelman. Se on ottanut huomioon niiden merkityksen Maltan finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyden kannalta ja arvioinut, ovatko ne EU:n sääntöjen ja ohjeiden mukaisia ottaen huomioon, että Euroopan unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen tehostaa antamalla EU:n tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin. EU-ohjausjakson yhteydessä annetut komission suositukset on otettu huomioon jäljempänä esitettävissä suosituksissa 1–6.

(17) Neuvosto on tutkinut Maltan vuoden 2012 vakausohjelman edellä esitetyn arvioinnin perusteella ja antaa lausuntonsa[7] erityisesti jäljempänä esitettävässä suosituksessa 1,

SUOSITTAA, että Malta toteuttaisi vuosina 2012–2013 toimia, joilla se

1. vahvistaa julkisen talouden strategiaa vuonna 2012 pysyvillä lisätoimenpiteillä, jotta voidaan varmistaa riittävä eteneminen kohti julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitetta ja pitää alijäämä alle 3 prosentissa suhteessa BKT:hen kertaluonteisiin toimenpiteisiin turvautumatta; jatkaa sen jälkeen julkisen talouden vakauttamista tarvittavaan tahtiin niin, että se edistyy riittävästi kohti keskipitkän aikavälin tavoitetta, myös menojen kasvulle asetetun viitearvon saavuttamisessa, ja kohti velan supistamiselle asetettua viitearvoa, täsmentämällä konkreettiset toimenpiteet, joilla tuetaan alijäämätavoitteen saavuttamista vuodesta 2013 alkaen, ja on valmiina toteuttamaan lisätoimenpiteitä siltä varalta, että tavoitteista lipsutaan; toteuttaa viimeistään vuoden 2012 loppuun mennessä sitovan, sääntöihin perustuvan monivuotisen julkisen talouden kehyksen; parantaa verosäännösten noudattamista ja torjuu veronkiertoa sekä vähentää velkaantumisen kannustimia yhtiöverotuksen puitteissa;

2. toteuttaa viipymättä eläkejärjestelmän pitkän aikavälin kestävyyden varmistavia toimenpiteitä, jotka i) nopeuttavat merkittävästi eläkkeellesiirtymisiän asteittaista myöhentämistä nykyiseen lainsäädäntöön verrattuna, ii) kytkevät selkeästi toisiinsa lakisääteisen eläkeiän ja elinajanodotteen ja iii) kannustavat yksityiseen eläkesäästämiseen; toteuttaa toimenpiteitä ikääntyneiden työntekijöiden työvoimaosuuden lisäämiseksi ja vähentää varhaiseläkejärjestelmien käyttöä;

3. toteuttaa toimenpiteitä koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseksi; jatkaa koulutusjärjestelmään liittyviä toimia työmarkkinoiden osaamistarpeisiin vastaamiseksi; tehostaa lasten päivä- ja iltapäivähoitopaikkojen tarjontaa ja hinnoittelua sukupuolten välisen työllisyyseron kaventamiseksi sekä vähentää vanhemmuuden vaikutuksia naisten työllisyyteen;

4. toteuttaa tarvittavat lisätoimenpiteet palkkaneuvottelu- ja palkkojen indeksointijärjestelmän uudistamiseksi työmarkkinaosapuolia kuullen ja kansallisia käytäntöjä noudattaen, niin että työn tuottavuuden kehitys voidaan ottaa niissä paremmin huomioon ja vähentää tuontihintojen vaikutusta indeksiin;

5. vähentää Maltan riippuvuutta tuontiöljystä tehostamalla toimenpiteitä energiatehokkuuden parantamiseksi ja lisää uusiutuvista energialähteistä saatavan energian osuutta seuraamalla tarkkaan nykyisiä kannustinmekanismeja ja asettamalla painopisteeksi infrastruktuurin kehittämisen, muun muassa Sisilian sähköverkkoon yhdistymisen loppuun saattamisen;

[7] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

6. lujittaa pankkisektoria toteuttamalla toimenpiteitä kiinteistömarkkinoiden suuresta riskikeskittymästä aiheutuvien potentiaalisten riskien lieventämiseksi; toteuttaa toimenpiteitä, joilla vahvistetaan edelleen varauksia lainojen arvonalenemisesta aiheutuvien tappioiden varalta.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja